

Jan Vytiska

Artalk.cz, 6.3.2018

Díla absolventa katedry intermédií na Fakultě umění Ostravské univerzity Jana Vytisky (1985) jsou překvapivě malířská. Ale jsou také filmová, ovlivněná českým animovaným filmem (Krabat, Čarodějův učeň Karla Zemana) mýtická, baladická a plná černého humoru. Název výstavy podle blues Jiřího Suchého je zvolen velmi dobře, ale pochopitelně existuje rozdíl mezi tím, jak POSEDLOST vnímal autor stejnojmenného šlágru na přelomu 50. a 60. let a jak ji vnímá autor, který se sice narodil v Praze, ale vyrostl a vystudoval na Valašsku. Jeho posedlost je blízká spíš výkladu dekadentní generace z přelomu 19. a 20. století.

Po formální stránce jde o neoexpresivní malby, paralely lze hledat v lipské škole a díle její hvězdy Neo Raucha. Co je české, respektive valašské, je poetika, způsob vyprávění, charakteristika postav a dějů.

Malíř je velký vypravěč. Ve své malbě jakoby připravoval políčko po políčku filmový román, sleduje v něm temnou stopu míst a událostí. Všechny příběhy se odehrávají na Valašsku, v kraji, který je mnohými považován za samostatné království. Existují legendy, že obyvatelstvo sem do chudého hornatého pasteveckého kraje přicházelo při valašské kolonizaci od 14. století z Rumunska a z Balkánu. Valach je rozhodně rebel a dobrodruh.

Venkovská tematika plná roubenek, světnic s bytelnými stoly a stropy či houpacími koníky vnáší do obrazů humor, osoby v lidových krojích s vyšívanými vestičkami považujeme za neškodné retromilce. Jenže scénérie je mnohem děsivější, protože tady nevystupuje Krakonoš, ale Crackonoš. Chlupáči nejsou žádní převlečení medvědi z Prodanky, ale spíš zdejší vlkodlaci, které na návěs doprovází Zrudovod.

A děti? Jsou hodné, když vyvolávají ďábla? Nebo si ho spíš objednaly přes e-bay? Není náhodou, že mezi horory jsou nejděsivější ty, kde se nástrojem hrůzy stanou děti. Na obrazech je hned několik postav připomínajících Damiena z Přichází satan.

Kde se ty Vytiskovy strašidelné příběhy vzaly? Roli jistě hraje drsný kraj, ale čtou děti a dospívající na líbezném Chrudimsku opravdu jen pohádky se šťastným koncem? Nebo sledují aktuální trend plný měst z kostí, čarodějů, mágů, násilí a smrti v temných urban fantasy? Sedmdesátá léta měla hororového Krabata od Otfrieda Preusslera a Karla Zemana, devadesátá Davida Lynche a Quentina Tarantina a léta desátá – patří Janu Vytiskovi.

Na výstavě bude několik úplně nových obrazů, které budou mít v Chrudimi svou premiéru. Můžete se také těšit na doprovodný program s Janem Vytiskou, který bude velmi pravděpodobně hudební a trochu strašidelný.

K výstavě vychází katalog JAN VYTISKA Krajina posedlá tmou.

Kurátorka výstavy: Martina Vítková

Kurátorka výstavní síně: Kateřina Tučková

Zdroj: <http://artalk.cz/2018/03/06/tz-jan-vytiska-4/>